

TEMEL İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞI ÇALIŞAN EĞİTİMİ

Cengiz KARACA / A sınıfı İş güvenliği Uzmanı
Burhaniye İş Sağlığı ve Güvenliği İlçe Koordinatörü

Çalışan Eğitiminin Temel Konuları

- 1) Çalışma mevzuatı ile ilgili bilgiler,
- 2) Çalışanların yasal hak ve sorumlulukları,
- 3) İşyeri temizliği ve düzeni,
- 4) İş kazası ve meslek hastalığından doğan hukuki sonuçlar

Çalışma hayatımız da İSG ile ilgili bazı bakış açılarımız;

- o Bakış Açısı: Bu işler hep devletin para tuzağı, küçük esnafı bitirme oyunu deyip komşusu yada kendisi bir kaza-ceza ile karşılaşana kadar bu işe uzak duran küçük ya da orta büyüklükteki işletmeler
- o Bakış Açısı: Birinci bakış açısıyla aynı düşünmekle beraber ceza yememek için en ucuza hizmet alabileceği bir firma/kişi bulup “kardeşim aylık ödemeni al bize bulaşma, masraf çıkarma” düşüncesinde olan küçük ya da orta büyüklükteki işletmeler

o **Bakış Açısı:** “Tamam Anlaşalım, hizmet alalım, ama bizim işimiz yoğun, ne yapılacaksa sen orda yap bizi meşgul etme” diyen firmalar.

o **Bakış açısı:** Sorumluluk üstlenen, denileni yapan, sorularına cevap veren firmalar.

o **Bakış açısı:** Bizim bir adım önümüzde giden, daha neler yapabiliriz diye sorgulayan, azami istifade etmeye çalışan firmalar.

İş Sağlığı ve Güvenliği Nedir?

İş güvenliği; Çalışanların iş ortamında karşılaşılabilecekleri tehlikelerin, yok edilmesi veya azaltılması için getirilen yükümlülüklerden oluşan teknik kuralların bütünüdür. ifade eden, iş kazaları ve meslek hastalıklarını azaltmayı amaçlayan çalışmalardır.

İş Güvenliğinin Önemi

Dünyada ve ülkemizdeki sanayileşmeye ve teknolojik gelişmelere paralel olarak özellikle iş yerlerinde çalışan kişilerin güvenliği ile ilgili bir takım sorunlar ortaya çıkmıştır. Bir takım tedbirleri önceden alarak iş yerlerini güvenli hale getirmek gerekmektedir.

İş Sağlığı ve Güvenliğinin Amaçları Nelerdir?

1.Amaç: Çalışanları Korumak

İş sağlığı ve güvenliği çalışmalarının ana amacını oluşturur. Çalışanları işyerinin olumsuz etkilerinden korumak, rahat ve güvenli bir ortamda çalışmalarını sağlamak, başka bir ifade ile çalışanları iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı koruyarak ruh ve beden bütünlüklerinin sağlanması amaçlanmaktadır.

2. Amaç: Üretim Güvenliğini Sağlamak

Bir iş yerinde üretim güvenliğinin sağlanması beraberinde verimin artması sonucunu doğuracağından özellikle ekonomik açıdan önemlidir. İşyerinde çalışan işçilerin korunmasıyla meslek hastalıkları ve iş kazaları sonucu ortaya çıkan iş gücü ve iş günü kayıpları azalacak, dolayısı ile üretim korunacak ve daha sağlıklı ve güvenli çalışma ortamının işçiye verdiği güvenle iş veriminde artma olacaktır

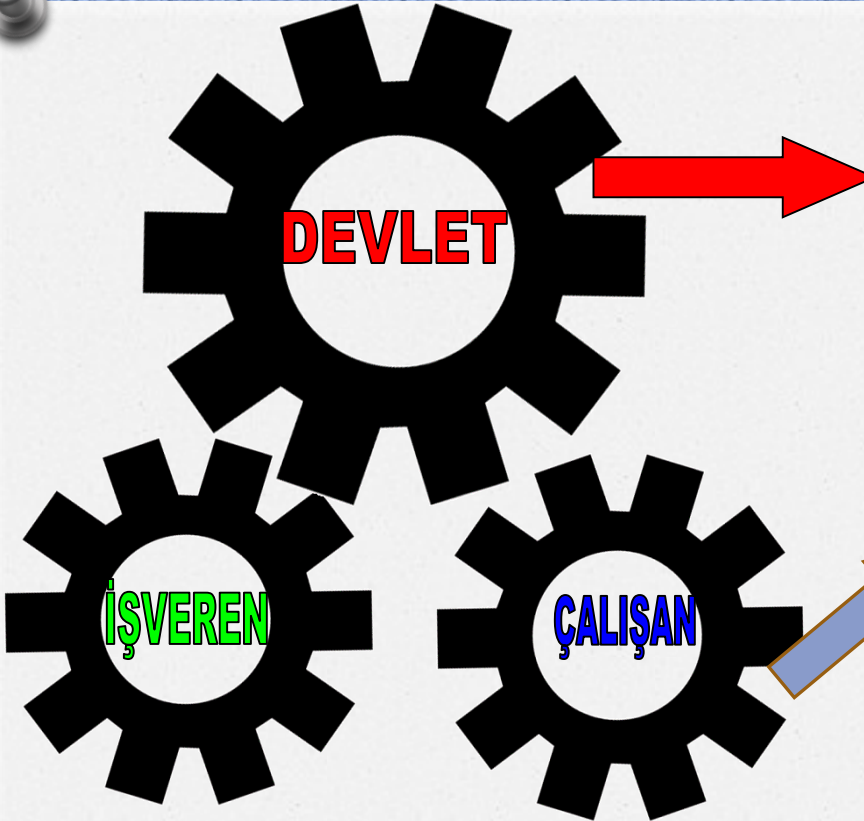
3. Amaç : İşletme Güvenliğini Sağlamak

İşyerinde alınacak tedbirler ile, iş kazalarından veya güvensiz ve sağlıksız çalışma ortamından dolayı doğabilecek makina arızaları ve devre dışı kalmaları, patlama olayları, yangın gibi işletmeyi tehlikeye düşürebilecek durumlar ortadan kaldırılacağından işletme güvenliği sağlanmış olur.

1- Çalışma Mevzuatı İle İlgili Bilgiler

Çalışma Hayatını Etkileyen ve Etkilenen Elemanlar

**VATANDAŞLARIN MUTLU YAŞAMLARINI,
SAĞLIĞINI DÜŞÜNMEK VE SAĞLAMAK İÇİN.**

İŞ YAPAN KİŞİLER OLARAK

MADDİ VE MANEVİ ÇIKARLARI NEDENİYLE.

İŞ GÜVENLİĞİ İLE YAKINDAN İLGİLENMEK ZORUNDADIRLAR.

TÜRKİYEDE İSG ALANINDA YAPILANMA

Türkiye’de iş sağlığı ve güvenliği konusunda devleti temsilen

**Çalışma ve Sosyal Güvenlik
Bakanlığı** bulunmaktadır

ÇSGB

T.C. ÇALIŞMA VE
SOSYAL GÜVENLİK
BAKANLIĞI

**Bakanlığın üç ana hizmet birimi
konuyla ilgili çalışmaları
yürütmektedir**

İş Sağlığı ve
Güvenliği Genel
Müdürlüğü
İSGGM-İSGÜM
Laboratuvarları

İş Teftiş Kurulu
Başkanlığı

ÇASGEM
(Çalışma Ve Sosyal
Güvenlik Eğitim
ve Araştırma
Merkezi)

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

İş Sağlığı ve
Güvenliği Genel
Müdürlüğü
İSGGM-İSGÜM
Laboratuvarları

İş Teftiş Kurulu
Başkanlığı

ÇASGEM (Çalışma
Ve Sosyal Güvenlik
Eğitim ve
Araştırma Merkezi)

- ✓ İş sağlığı ve Güvenliği alanında verilen ölçüm ve analiz hizmetleri sunmak,
- ✓ Sağlıklı ve güvenli iş ortamında, ulusal mevzuata uygun, ulusal ve uluslararası standartlarda hizmet vermek,
- ✓ İşyeri ortamının sağlık ve güvenlik açısından taşıdığı riskler konusunda araştırmalar yapılması, fiziksel maruziyet ölçülmesi ve bu konuda metot ve stratejiler geliştirilmesi

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

İş Sağlığı ve
Güvenliği Genel
Müdürlüğü
İSGGM-İSGÜM
Laboratuvarları

İş Teftiş Kurulu
Başkanlığı

ÇASGEM (Çalışma
Ve Sosyal Güvenlik
Eğitim ve
Araştırma Merkezi)

- ✓ Çalışma hayatıyla ilgili mevzuatın uygulanmasını denetlemek

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

İş Sağlığı ve
Güvenliği Genel
Müdürlüğü
İSGGM-İSGÜM
Laboratuvarları

İş Teftiş Kurulu
Başkanlığı

ÇASGEM (Çalışma
Ve Sosyal Güvenlik
Eğitim ve
Araştırma Merkezi)

- ✓ ÇASGEM'in amacı; çalışma hayatı ve sosyal güvenlik konularında ulusal ve uluslararası düzeyde eğitim, araştırma, inceleme, yayın, dokümantasyon ve danışmanlık faaliyetlerinde bulunmaktır

Çalışma hayatımızı, toplumun ihtiyaçları ve uluslar arası gereksinimlerden kaynaklı olarak devlet, kanun yapma ve yürütme görevi gereği;

6331 Sayılı

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu

20/06/2012 Tarihinde TBMM'nde Kabul edilmiş

30/06/2012 tarihinde

Resmi Gazetede Yayımlanarak

(Kademeli olarak)

Yürürlüğe Girmiştir.

KANUNUN AMACI

İşyerlerinde İSG; İş Sağlığı ve Güvenliğinin sağlanması ile mevcut sağlık ve güvenlik şartlarının iyileştirilmesi için işveren ve çalışanların görev, yetki, sorumluluk, hak ve yükümlülüklerini düzenlemektir.

6331 Sayılı kanunla birlikte çalışma hayatı yeni terimlerle kazanmıştır. Bunlardan bazıları;

- o **İSG:** İş sağlığı ve güvenliği
- o **Çalışan temsilcisi:** İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalara katılma, çalışmalarını izleme, tedbir alınmasını isteme, tekliflerde bulunma ve benzeri konularda çalışanları temsil etmeye yetkili çalışanı,
- o **Destek elemanı:** Asli görevinin yanında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda özel olarak görevlendirilmiş uygun donanım ve yeterli eğitime sahip kişiyi,

- o **Proaktif:** Olayların önünde olmak ve erken davranmaktır. "önlem alma" olarak anılır. Kötü veya yanlış bir şeyi ortadan kaldırmak veya engel olmak amacıyla hazırlık yapmak ve en aza indirmek (Gaz sızıntısı ve içine koku ilave etmek gibi.)
- o **Reaktif:** Olaylara sonradan tepki gösterme, kabul edilir bir davranış değildir.
- o **OSGB : Ortak sağlık ve güvenlik birimleri.** Bir veya birden fazla işyerine iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini vermek üzere işyeri dışında kurulan, gerekli donanım ve personele sahip ve Müdürlük tarafından yetkilendirilen kamu kurum ve kuruluşları ve tüzel kişiler.

- o **İSGK:** İş sağlığı ve güvenliği kurulu. 4857 sayılı İş kanunu kapsamına giren, sanayiden sayılan, devamlı olarak **en az 50 (elli)** işçi çalıştıran işyerleri tarafından kurulması zorunludur.
- o **İşyeri Hekimi:** İş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş, işyeri hekimliği belgesine sahip hekimi
- o **İş Güvenliği Uzmanı:** İş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş, iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip mühendis, mimar veya teknik elemanı

- o **Tehlike:** İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini,
- o **Risk:** Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,
- o **Kabul Edilebilir Risk Seviyesi:** Yasal yükümlülüklerle ve işyerinin önleme politikasına uygun, kayıp veya yaralanma oluşturmayacak risk seviyesini,
- o **Ramak Kala Olay:** İşyerinde meydana gelen; çalışan, işyeri ya da iş ekipmanını zarara uğratma potansiyeli olduğu halde zarara uğratmayan olayı,

- o **Risk Değerlendirmesi:** İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dđnüşmesine yol ağan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli ęalıřmaları,
- o **Tehlike Sınıfları:** İş sağlığı ve güvenliği açısından, yapılan için özelliği, için her safhasında kullanılan veya ortaya ęıkan maddeler, iş ekipmanı, üretim yöntem ve Őekilleri, ęalıřma ortam ve Şartları ile ilgili diğer hususlar dikkate alınarak işyeri için belirlenen tehlike grubunu

- o **KKD**: Kişisel koruyucu donanım
- o **İSG- katip**: İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri ile ilgili iş ve işlemlerin Genel Müdürlükçe kayıt, takip ve izlenmesi amacıyla kullanılan İş Sağlığı ve Güvenliği Kayıt, Takip ve İzleme Programını

6331 Sayılı Kanun yeni terimleri ile birlikte çalışma hayatımıza kademeli olarak dahil olmuştur.

6331 sayılı kanuna göre kapsama tarihleri

- 50'den az çalışanı olan **çok tehlikeli** sınıfta yer alan işyerleri için **(30.06.2013)**
- 50'den az çalışanı olan **tehlikeli** sınıfta yer alan işyerleri için **(01.01.2014)**
- 50'den az çalışanı olan **az tehlikeli** sınıfta yer alan işyerleri için **(30.06.2016)**
- Diğer işyerleri için kanun yayımı tarihinden itibaren altı ay sonra, **(01.01.2013)**

İŞLETME / İŞYERİ

Özel

Kamu

50' den az
çalışanı olanlar

50' den fazla
çalışanı olanlar

01.07.2016

Az tehlikeli
(30.06.2016)

Tehlikeli
(01.01.2014)

Çok tehlikeli
(30.06.2013)

(01.01.2013)

Kamuda işyeri hekimi
ve iş güvenliği
bulundurma
zorunluluğu

Kanun yürürlüğe girmesi ile 2012 sonrasında birçok resmi mevzuat yayınlanmıştır. Bu mevzuatlardan bazıları şunlardır;

- ✓ BASİT BASINÇLI KAPLAR YÖNETMELİĞİ
- ✓ **BİNALARIN YANGINDAN KORUNMASI HAKKINDAKİ YÖNETMELİK**
- ✓ BİYOLOJİK ETKENLERE MARUZİYET RİSKLERİNİN ÖNLENMESİ HAKKINDA YÖNETMELİK
- ✓ ÇALIŞANLARIN GÜRÜLTÜ İLE İLGİLİ RİSKLERDEN KORUNMASINA DAİR YÖNETMELİK
- ✓ **ÇALIŞANLARIN İŞ SAĞLIĞI ve GÜVENLİĞİ EĞİTİMLERİNİN USÛL ve ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK**
- ✓ ÇOCUK ve GENÇ İŞÇİLERİN ÇALIŞTIRILMA USÛL ve ESASLARI YÖNETMELİĞİ

- ✓ EKKRANLI ARAÇLARLA ÇALIŞMALARDA SAĞLIK VE GÜVENLİK ÖNLEMLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK
- ✓ ELLE TAŞIMA İŞLERİ YÖNETMELİĞİ
- ✓ **GEBE veya EMZİREN KADINLARIN ÇALIŞTIRILMA ŞARTLARIYLA EMZİRME ODALARI ve ÇOCUK BAKIM YURTLARINA DAİR YÖNETMELİK**
- ✓ GEÇİCİ veya BELİRLİ SÜRELİ İŞLERDE İŞ SAĞLIĞI ve GÜVENLİĞİ HAKKINDA YÖNETMELİK
- ✓ **HİJYEN EĞİTİMİ YÖNETMELİĞİ**
- ✓ **İLK YARDIM YÖNETMELİĞİ**
- ✓ İŞ EKİPMANLARININ KULLANIMINDA SAĞLIK VE GÜVENLİK ŞARTLARI YÖNETMELİĞİ
- ✓ **İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLARININ GÖREV, YETKİ, SORUMLULUK VE EĞİTİMLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK**
- ✓ İŞ HİJYENİ ÖLÇÜM, TEST VE ANALİZİ YAPAN LABORATUVARLAR HAKKINDA YÖNETMELİK
- ✓ **İŞ KANUNUNA İLİŞKİN ÇALIŞMA SÜRELERİ YÖNETMELİĞİ**

- ✓ **İŞ KANUNUNA İLİŞKİN FAZLA ÇALIŞMA VE FAZLA SÜRELERLE ÇALIŞMA YÖNETMELİĞİ**
- ✓ **İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ HİZMETLERİ YÖNETMELİĞİ**
- ✓ İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ HİZMETLERİNİN DESTEKLENMESİ HAKKINDA YÖNETMELİK
- ✓ İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ İLE İLGİLİ ÇALIŞAN TEMSİLCİSİNİN NİTELİKLERİ VE SEÇİLME USUL VE ESASLARINA İLİŞKİN TEBLİĞ
- ✓ **İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KURULLARI HAKKINDA YÖNETMELİK**
- ✓ **İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ RİSK DEĞERLENDİRMESİ YÖNETMELİĞİ**
- ✓ İŞYERİ AÇMA VE ÇALIŞMA RUHSATLARINA İLİŞKİN YÖNETMELİK
- ✓ **İŞYERİ BİNA VE EKLENTİLERİNDE ALINACAK SAĞLIK VE GÜVENLİK ÖNLEMLERİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK**

VE DAHA BAZI YÖNETMELİK V.B. MEVZUAT

Çalışma Mevzuatı İle İlgili Kısa Bilgiler

6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanunu

- ✓ **Bütün işyerlerinde iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi gibi uzman personel görev yapacak**
- ✓ İşverenler ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet alabilecek.
- ✓ **Devlet, 10'dan az çalışanı olan işletmelerin iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri giderlerini destekleyecek.**
- ✓ İş kazalarını ve meslek hastalıklarını önleme adına önceden risk değerlendirmesi yapılacaktır.

✓ **Çalışanlar belli aralıklarla sağlık gözetiminden geçirilecek.**

✓ İş kazaları ve meslek hastalıklarının kayıtları daha etkin ve güncel hale getirilecek.

✓ **Elli ve daha fazla çalışanın bulunduğu tüm işyerlerinde, iş sağlığı ve güvenliği kurulu oluşturulacak.**

✓ İşyerlerinde acil durum planları hazırlanacak.

✓ **İşveren tüm çalışanlarını, iş sağlığı ve güvenliği ile çalışma hayatına dair hak ve sorumlulukları hakkında bilgilendirecek**

**Acil Durum
ve
Eylem Planı**

- ✓ **Çalışanlar işyerlerindeki iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerine aktif katılım sağlayacak.**
- ✓ Çalışan, ciddi ve yakın tehlikeyle karşı karşıya kaldığında çalışmaktan kaçınma hakkını kullanabilecek.
- ✓ **Birden fazla işverenin olduğu yerlerde, iş sağlığı ve güvenliği konusunda koordinasyon sağlanacak.**
- ✓ Hayati tehlike durumunda işyerlerinin tamamında veya bir bölümünde iş durdurulabilecek.

Çalışma Mevzuatı İle İlgili Kısa Bilgiler

SGK 13.Maddesine göre aşağıda belirtilen durumlarda meydana gelen ve sigortalıyı bedence veya ruhça arızaya uğratan olaydır.

- a-**İşyerinde bulunduğu sırada,
- b-**İşveren tarafından yürütülmekte olan iş dolayısıyla,
- c-**İşveren tarafından görev ile başka bir yere gönderildiğinde asıl işini yapmaksızın geçen zamanda,
- ç-**Emzikli kadın sigortalının çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda,
- d-**İşveren tarafından sağlanan taşıtla işyerine toplu olarak götürülüp getirilmesi esnasında.

İğne
Batması
İş Kazası
Sayılacak !

2- Çalışan Yasal Hak ve Sorumlulukları

Çalışanların Yasal Hak ve Sorumlulukları

**İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri
Yönetmeliği**

Çalışanların hak ve yükümlülükleri
Madde 8'de açıkça belirtilmiştir.

Çalışanların Yasal Hak ve Sorumlulukları

Madde 8; Çalışanlar sağlık ve güvenliklerini etkileyebilecek tehlikeleri iş sağlığı ve güvenliği kuruluna, kurulun bulunmadığı işyerlerinde ise işverene bildirerek durumun tespit edilmesini ve gerekli tedbirlerin alınmasını talep edebilir.

Çalışanların Yasal Hak ve Sorumlulukları

Madde 8;

Çalışanlar, işyerinde sağlıklı ve güvenli çalışma ortamının korunması ve geliştirilmesi için;

- ✓ işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı veya işveren tarafından verilen iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili mevzuata uygun talimatlara uyar.
- ✓ İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yerine getirmek üzere işveren tarafından görevlendirilen kişi veya OSGB'lerin yapacağı çalışmalarda işbirliği yapar.

Çalışanların Yasal Hak ve Sorumlulukları

Madde 8;

- ✓ İş sağlığı ve güvenliğine ilişkin çalışmalara, sağlık muayenelerine, bilgilendirme ve eğitim programlarına katılır.
- ✓ Makine, tesisat ve kişisel koruyucu donanımı verilen eğitim ve talimatlar doğrultusunda ve amacına uygun olarak kullanır.
- ✓ Teftişe yetkili makam tarafından işyerinde tespit edilen noksanlık ve ilgili mevzuata aykırılıkların giderilmesi konusunda, işveren ve çalışan temsilcisi ile işbirliği yapar.

Çalışanların Yasal Hak ve Sorumlulukları

Madde 8;İşyerindeki makine, cihaz, araç, gereç, tesis ve binalarda sağlık ve güvenlik yönünden ciddi ve yakın bir tehlike ile karşılaştıklarında ve koruma tedbirlerinde bir eksiklik gördüklerinde, işverene veya çalışan temsilcisine derhal haber verir.

Çalışanların Yasal Hak ve Sorumlulukları

- o «Gebe veya emziren kadınların çalıştırılma şartlarıyla emzirme odaları ve çocuk bakım yurtlarına dair yönetmelik» ile çalışanı ilgilendiren bazı hükümler;

Çalışma saatleri

MADDE 9 – (1) Gebe veya emziren çalışan günde yedi buçuk saatten fazla çalıştırılmaz.

Analık ve süt izni

MADDE 10 – (1) Çalışanın tabi olduğu mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla analık ve süt izninde 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 74 üncü maddesi hükümleri uygulanır. (İlk altı ayda 3 saat sonraki altı ayda günde 1.5 saat)(13.02.2011-6111 s.kanun)

Çalışanların Yasal Hak ve Sorumlulukları

Gebe çalışanın muayene izni

MADDE 11 – (1) Gebe çalışanlara gebelikleri süresince, periyodik kontrolleri için ücretli izin verilir.

Oda ve yurt açma yükümlülüğü

MADDE 13 – (1) Yaşları ve medeni halleri ne olursa olsun, 100-150 kadın çalışanı olan işyerlerinde, emziren çalışanların çocuklarını emzirmeleri için işveren tarafından, çalışma yerlerinden ayrı ve işyerine en çok 250 metre uzaklıkta EK-IV’te belirtilen şartları taşıyan bir emzirme odasının kurulması zorunludur.

Çalışanların Yasal Hak ve Sorumlulukları

(2) Yaşları ve medeni halleri ne olursa olsun, **150'den çok kadın çalışanı** olan işyerlerinde, **0-6 yaşındaki çocukların** bırakılması, bakımı ve emziren çalışanların çocuklarını emzirmeleri için işveren tarafından, çalışma yerlerinden ayrı ve işyerine yakın EK-IV'te belirtilen şartları taşıyan bir **yurdun kurulması zorunludur.** Yurt, işyerine 250 metreden daha uzaksa işveren taşıt sağlamakla yükümlüdür.

Çalışanların Yasal Hak ve Sorumlulukları

o «Sağlık Kuralları Bakımından Günde Azami Yedi Buçuk Saat Veya Daha Az Çalışılması Gereken İşler Hakkında Yönetmelik» ile çalışanı ilgilendiren bazı hükümler;

Günde azami yedi buçuk saat çalışılabilecek işler

MADDE 4 – (1) Bir çalışanın günde ancak yedi buçuk saat çalıştırılabileceği işler aşağıda belirtilmiştir.

- a) Kurşun ve arsenik işleri
- b) Cam sanayii işleri
- c) Cıva sanayii işleri
- ç) Çimento sanayii işleri
- d) Kok fabrikalarıyla termik santrallerdeki işler
- e) Çinko sanayii işleri:

Çalışanların Yasal Hak ve Sorumlulukları

- f) Bakır sanayii işleri
- g) Alüminyum sanayii işleri
- ğ) Demir ve çelik sanayii işleri
- ı) Kaplamacılık işleri
- i) Karpit sanayii işleri
- h) Döküm sanayii işleri
- j) Asit sanayii işleri
- k) Akümülatör sanayii işleri
- l) Kaynak işleri:

Çalışanların Yasal Hak ve Sorumlulukları

- m) Madenlere su verme işleri:
- n) Kauçuk işlenmesi işleri:
- o) Yeraltı işleri:
- ö) Radyoaktif ve radyoiyonizan maddelerle yapılan işler:
- p) Gürültülü işler:
- r) Su altında basınçlı hava içinde çalışmayı gerektiren işler:
- s) Pnöмокonyoz yapan tozlu işler:
- ş) Tarım ilaçları:

Çalışanların Yasal Hak ve Sorumlulukları

Günde **yedi buçuk** saatten **daha az** çalışılması gereken işler

- a) Su altında basınçlı hava içinde çalışmayı gerektiren işler (iniş, çıkış, geçiş dâhil)
- b) Cıva işleri
- c) Kurşun işleri
- ç) Karbon sülfür işleri
- d) İnsektisitler (paketlenmesi, çözelti olarak hazırlanması ve uygulanması işleri 6 saat.)

Çalışanların Yasal Hak ve Sorumlulukları

o «Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik» ile çalışanı ilgilendiren bazı hükümler;

İşveren çalışanlarına tehlike sınıfına göre belirli zamanlarda eğitim vermek zorundadır.

a) **Çok tehlikeli** sınıfta yer alan işyerlerinde yılda en az bir defa.

b) **Tehlikeli** sınıfta yer alan işyerlerinde iki yılda en az bir defa.

c) **Az tehlikeli** sınıfta yer alan işyerlerinde üç yılda en az bir defa.

Çalışanların Yasal Hak ve Sorumlulukları

o «5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu» ile çalışanlar;

A) Sağlık yardımı yapılması

B) Protez araç ve gereçlerinin sağlanması, takılması, onarılması ve yenilenmesi

C) Geçici iş göremezlik süresince günlük ödenek verilmesi

D) Gerekli hallerde muayene ve tedavi için yurt içinde başka bir yere gönderilmesi

E) Yurt dışına gönderilmesi gibi haklarda faydalanılmasının hükümleri vardır.

Çalışanların Yasal Hak ve Sorumlulukları

o Analık Sigortası

Analık halinin tanımı kanununun 15. maddesinin 2.fıkrasında tanımlanmıştır. Buna göre; Sigortalı kadının veya sigortalı erkeğin sigortalı olmayan eşinin gebeliğinin başladığı tarihten itibaren doğumdan sonraki ilk sekiz haftalık, çoğul gebelik halinde ise ilk on haftalık süreye kadar olan gebelik ve analık haliyle ilgili rahatsızlık ve özürlülük halleri analık hali kabul edilir.

Çalışanların Yasal Hak ve Sorumlulukları

- o Gebelik muayenesinin yaptırılması ve gerekli sağlık yardımlarının sağlanması,
- o Doğumda gerekli sağlık yardımlarının sağlanması,
- o Emzirme yardım parası verilmesi,
- o Sigortalı kadının doğumdan önce ve sonra işinden kaldığı günler için ödenek verilmesi,
- o Analık hali sebebiyle gerekirse yurt içinde başka bir yere gönderilmesi.

Çalışanların Yasal Hak ve Sorumlulukları

o Yararlanma Şartları

- ✓ Analık sigortası primi, sigortalının kazancının **% 1**'i olup tamamı işveren tarafından ödenir.
- ✓ Analık sigortasından yararlanmak için; doğum yapan sigortalı kadının son bir yılda en az **90 gün**, sigortalı olmayan eşi doğum yapan sigortalı erkeğin ise, son bir yılda en az **120 gün prim** ödemesi şarttır.

Çalışanların Yasal Hak ve Sorumlulukları

o Geçici iş göremezlik süresince günlük ödenek verilmesi;

Sigortalıya; gerek ayakta, gerekse yatarak tedaviye alınıp istirahatli bırakıldığı dolayısıyla işyerinde veya işinde fiilen çalışarak ücret alamadığı dönemlerde kendisinin ve aile fertlerinin geçimini sağlamak için geçici iş göremezlik adı altında ödenek verilir.

Geçici iş göremezlik ödeneği verilmesine, tedavi müddetinin sonuna kadar devam edilir.

Yalnız, istirahat süresi ne olursa olsun Hastalık Sigortası yönünden, ilk iki gün için ödenek verilmez. Geçici iş göremezlik ödeneği alabilmek için;

- Sigortalılık niteliğinin devam etmesi,
- Hastalandığı tarihten önceki **bir yıl içinde** en az **120 gün** hastalık sigortası primi ödemiş olması,
- Kurumca bildirilen sağlık tesisleri sağlık kurullarından veya hekimlerinden istirahat raporu alınmış olması gerekmektedir.

Çalışanların Yasal Hak ve Sorumlulukları

o Malullük Sigortası

- ✓ Malul sayılma sigortalı veya işverenin talebi üzerine Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularının sağlık kurullarınca usulüne uygun düzenlenecek raporlar ve dayanağı tıbbi belgelerin incelenmesi ile iş kazası ve meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünün en az % **60** ının kaybettiği tespit edilen sigortalı malul sayılmaktadır.
- ✓ **10 yıldan beri sigortalı bulunup 1800 prim ödeme gün sayısı,**
- ✓ **Başka birinin sürekli bakımına muhtaç** durumda olanlar için ise sigortalılık süresi aranmadan **1800 prim ödeme gün sayısı,** şartları aranacaktır.

Çalışanların Yasal Hak ve Sorumlulukları

o Yaşlılık Sigortası

- ✓ Kanunda belirtilen süreleri çalışarak tamamlayan sigortalılara bağlanan emeklilik maaşını ve toplu ödemeyi ifade eden sigorta çeşididir.
- ✓ Yaşlılık sigortası prim oranı,(Uzun Vadeli Sigorta) % **20** olup, bunun % **9**'unu işçi, % **11**'ini işveren öder.
- ✓ Sigortalıya, yaşlılık sigortasından sağlanan yardımlar şunlardır:
 - ✓ Yaşlılık aylığı bağlanması,
 - ✓ Toptan ödeme yapılması (Emekli ikramiyesi).

Çalışanların Yasal Hak ve Sorumlulukları

Belirtildiği gibi çalışma hayatımızı düzenleyen bir çok mevzuat bulunmaktadır. Çalışma saatlerimizi belirleyen bazı maddeler de şunlardır;

- ✓ Çalışma saatleri günlük **7.5 saat**tir
- ✓ **Fazla çalışma 3,5 saat** ve yılda 270 saatten fazla yapılmaz. Fazla çalışma için çalışanın muvafakati gerekir.
- ✓ **Haftalık** çalışma **45 saat**tir.
- ✓ Bir çalışan **11 saat**ten fazla çalışamaz.

Çalışanların Yasal Hak ve Sorumlulukları

- o **Ara dinlenmelerle** ilgili;
- ✓ Ara dinlenmeler çalışma süresinden sayılmaz
- ✓ **4 saate** kadar çalışma için **15 dk**,
- ✓ **7,5 saate** kadar çalışma için **30 dk**,
- ✓ **7,5 saatten** daha **fazla** çalışmalarda **1 saat** Şeklinde verilir.

Çalışanların Yasal Hak ve Sorumlulukları

- o Çalışanların yıllık izinleri ile ilgili hizmet süresine göre;
- ✓ **1- 5 yıl arası** olanlara **14 gün**den az
- ✓ **5 – 15 yıl arası** olanlara **20 gün**den az
- ✓ **15 yıldan fazla** olanlara **26 gün**den az olamaz, şeklindedir.

Yıllık ücretli izin süresi **18' den küçük 50' büyük** yaştaki çalışanlara **20 gün**den az olamaz.

3. İşyeri Temizliği ve Düzeni

VIDEO

İşyeri Temizliği Ve Düzeni

İşyeri Temizliği Ve Düzeni

Gerekenle gerekmeyeni ayırt et...

4- İş Kazası Meslek Hastalığından Doğan Hukuki sonuçlar

İŞ KAZASININ HUKUKİ SONUCU

**BORÇLAR KANUNU
(6098)**

**SGK/SSK
(5510)**

**Maddi Tazminat
İş Göremezlik
(49)**

**Maddi Tazminat
Destekten Yoksun
Kalma (53)**

**Manevi
Tazminat
(56)**

Haklar (16)

**İşverene
Rücu (21)**

Tedavi Masrafları

Çalışma Gücünün Kaybından
Doğan Zararlar

İktisadi Geleceğin
Sarsılmasından Doğan Zararlar

Geçici/Sürekli İş
göremezlik

Hak Sahiplerine
Gelir

Evlenme Yardımı

Cenaze Yardımı

İŞ KAZASININ CEZAI SONUCU

CEZA HUKUKU

İŞ HUKUKU

Taksirle Öldürme
(5237/85)

Taksirle Yaralama
(5237/89)

İdari Yaptırım

- Kapatma
- Durdurma
- Alıkoyma

İdari Para Cezası
4857/105

2 - 6 Yıl Hapis

- Birden fazla ölüm
- bir /birden fazla ölümü + bir/birden fazla yaralanma
- 2 yıl - 15 yıl

- 3 Aydan -1 Yıla Hapis
- Adli para cezası

- Birden fazla kişi
- 6 ay - 3 yıl

MADDE 14 - İş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirimi

14/1 İş kazalarının ve meslek hastalıklarının kaydını tutmamak , ramak kala olaylar ve iş kazaları ile ilgili incelemeler yaparak ilgili raporları düzenlememek.	10' dan Az Çalışanı Olan		10-49 Çalışanı Olan		50 ve daha fazla Çalışanı Olan		Türk Lirası / her yükümlülük için
	Az Tehlikeli	Tehlikeli	Az Tehlikeli	Tehlikeli	Az Tehlikeli	Tehlikeli	
	1,849	2,311	1,849	2,773	2,773	3,698	
14/2.İş kazalarını ve meslek hastalıklarını 3 iş günü içinde SGK'ya bildirmemek .	Az Tehlikeli	Tehlikeli	Az Tehlikeli	Tehlikeli	Az Tehlikeli	Tehlikeli	Türk Lirası
	2,466	3,082	2,466	3,699	3,699	4,932	
14/4. Sağlık hizmeti sunucularının iş kazalarını, yetkili sağlık hizmet sunucularının meslek hastalıklarını en geç 10 gün içinde SGK'ya bildirmemesi .	Az Tehlikeli	Tehlikeli	Az Tehlikeli	Tehlikeli	Az Tehlikeli	Tehlikeli	Türk Lirası
	2,466	3,082	2,466	3,699	3,699	4,932	

MADDE 4 - İşverenin genel yükümlülüğü

Ceza Maddesi	Kanun Maddesinde Sözü Edilen Fiil	10' dan Az Çalışanı Olan		10-49 Çalışanı Olan		50 ve daha fazla Çalışanı Olan		Açıklamalar
		Az Tehli keli	Tehli keli	Az Tehli keli	Tehli keli	Az Tehli keli	Tehli keli	
26/1-a	4/1-a İş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili tedbir almamak, organizasyonu yapmamak, gerekli araç ve gereçleri sağlamamak, sağlık ve güvenlik tedbirlerini değişen şartlara uygun hale getirmemek ve mevcut durumun iyileştirilmesi için çalışmalar yapmamak.	2,466	3,082	2,466	3,699	3,699	4,932	Türk Lirası / her yükümlülük için
26/1-a	4/1-b İşyerinde alınan iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini izlememek, denetlememek ve uygunsuzlukları gidermemek.	2,466	3,082	2,466	3,699	3,699	4,932	Türk Lirası / her yükümlülük için

MADDE 6 - İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri

26 /
1 b

6/1-a İş güvenliği uzmanı çalıştırmamak.	6,167	7,708	6,167	9,250	9,250	12,334	Türk Lirası / her ay (Aykırlığın devamı halinde)
6/1-a İşyeri hekimi çalıştırmamak.	6,167	7,708	6,167	9,250	9,250	12,334	Türk Lirası / her ay (Aykırlığın devamı halinde)
6/1-b İSG hizmetleri için görevlendirdikleri kişi veya hizmet aldığı kurum ve kuruluşların görevlerini yerine getirmeleri amacıyla araç-gereç-mekân sağlamamak.	1,849	2,311	1,849	2,773	2,773	3,698	Türk Lirası
6/1-c İSG hizmetlerini yürütenler arasında koordinasyonu sağlamamak.	1,849	2,311	1,849	2,773	2,773	3,698	Türk Lirası
6/1-ç Görevlendirdikleri kişi veya hizmet aldığı kurum ve kuruluşlar tarafından iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili mevzuata uygun olan ve yazılı olarak bildirilen tedbirleri yerine getirmemek.	1,233	1,541	1,233	1,849	1,849	2,466	Türk Lirası / her tedbir için
6/1-d Görevlendirilen kişileri, hizmet alınan kuruluşları, başka işyerlerinden gelen çalışanları ve bunların işverenlerini İSG riskleri konusunda bilgilendirmemek.	1,849	2,311	1,849	2,773	2,773	3,698	Türk Lirası

MADDE 10 - Risk değerlendirmesi, kontrol, ölçüm ve araştırma

26/1-ç	10/1 Risk değerlendirmesi yapmamak veya yaptırmamak.	Az Teh.	Teh.	Az Teh.	Teh.	Az Teh.	Teh.	Türk Lirası
		3,700	4,625	3,700	5,550	5,550	7,400	
		5,550	6,937	5,550	8,325	8,325	11,100	
	10/4 Risklerin belirlenmesine yönelik gerekli kontrol, ölçüm, inceleme ve araştırmaları yapmamak.	1,849	2,311	1,849	2,773	2,773	3,698	Türk Lirası

MADDE 11 - Acil durum planları, yangınla mücadele ve ilk yardım

26/1-d	Acil durumları belirlememek, acil durumlar için tedbir almamak, acil durum planlarını hazırlamamak, destek elemanı görevlendirmemek, araç gereç sağlamamak, acil durumlarda işyeri dışındaki kuruluşla irtibatı sağlayacak düzenlemeyi yapmamak.	1,233	1,541	1,233	1,849	1,849	2,466	Türk Lirası / her yükümlülük için
		1,233	1,541	1,233	1,849	1,849	2,466	Türk Lirası / her ay (Aykırılığın devamı halinde) ⁶⁹

MADDE 15 - Sağlık gözetimi

26/1-f	15/1 Çalışanlara sağlık gözetimi yaptırmamak.	1,233	1.233	Türk Lirası / her çalışan için
	15/2 Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde çalışacaklar için yapacakları işe uygun olduklarını belirten sağlık raporu olmadan işe başlatmak.	1,233	1.233	Türk Lirası / her çalışan için

MADDE 16 - Çalışanların bilgilendirilmesi

26/1-g	Çalışanları bilgilendirme yükümlülüğüne uymamak.	1,233	1.233	Türk Lirası / her çalışan için
--------	--	-------	-------	--------------------------------

MADDE 17 - Çalışanların eğitimi

26/1-ğ	Çalışanlara eğitim verme yükümlülüğüne uymamak.	500	500	Türk Lirası / her çalışan için
--------	---	-----	-----	--------------------------------

VIDEO 5